

Zagadnienia egzaminacyjne do obrony prac licencjackich na kierunku SOCJOLOGIA

I. Zagadnienia kierunkowe:

- Zbiorowości społeczne – definicje i typologie.
- Koncepcje więzi społecznej.
- Socjologiczne teorie interakcji społecznych
- System aksjonormatywny w ujęciu socjologicznym.
- Koncepcje osobowości w socjologii.
- Socjologiczne ujęcia roli społecznej.
- Problematyka postaw w socjologii.
- Kultura w perspektywie socjologicznej
- Socjalizacja – etapy, przebieg i znaczenie.
- Problematyka zmiany społecznej w teoriach socjologicznych.
- Instytucje społeczne – definicje i koncepcje.
- Struktura społeczna – pojęcie, koncepcje, modele.
- Społeczeństwo tradycyjne, przemysłowe i poprzemysłowe i ich charakterystyka.
- Ruchliwość społeczna.
- Przywództwo, władza w koncepcjach socjologicznych.
- Socjologiczne koncepcje zróżnicowania i nierówności społecznych
- Kultura masowa i popularna w społeczeństwie współczesnym.
- Naród w ujęciu socjologicznym
- Wewnętrzne zróżnicowanie socjologii
- Procesy ludnościowe we współczesnym społeczeństwie
- Praca w ujęciu socjologicznym
- Kontrola społeczna – formy i mechanizmy
- Konformizm i dewiacja jako kategorie socjologiczne

II. Klasyczne i współczesne teorie socjologiczne:

- Pozytywizm i socjologia w koncepcji A. Comte'a.
- Teorie klas społecznych.
- Socjologizm E. Durkheima.
- Socjologia rozumiejąca M. Webera.
- Socjologia humanistyczna F. Znanieckiego.
- Funkcjonalizm R.K. Mertona
- Funkcjonalna koncepcja społeczeństwa T. Parsonsa.
- Funkcjonalna teoria stratyfikacji K. Davisa i W. Moore'a.
- Teorie konfliktu R. Dahrendorfa i L. Cosera.
- Teorie wymiany G. Homansa, P. Blau i R. Collinsa.
- Symboliczny interakcjonizm G. H. Meada.
- Teoria dramatyczna E. Goffmana.
- Teoria kapitału społecznego P. Bourdieu
- Teoria strukturacji A. Giddensa.
- Społeczeństwo sieciowe M. Castellsa.
- Teorie społeczeństwa ponowoczesnego.

III. Metody badań społecznych:

- Metody, techniki i narzędzia badawcze w socjologii

- Zmienne i wskaźniki w badaniach empirycznych.
- Etapy procesu badawczego
- Metody ilościowe w badaniach socjologicznych.
- Metody jakościowe w badaniach socjologicznych.
- Pojęcie współzależności i korelacji statystycznej.
- Sposoby doboru próby badawczej w badaniach socjologicznych.
- Rodzaje skal pomiarowych w badaniach społecznych i ich właściwości.
- Zasady konstrukcji kwestionariuszy w badaniach surveyowych
- Narzędzia stosowane w badaniach jakościowych
- Zagadnienia etyczne w badaniach społecznych.

IV. Zagadnienia specjalnościowe:

SOCJOLOGIA MIASTA i REGIONU:

- Miasto jako przedmiot studiów socjologicznych.
- Miejska przestrzeń publiczna – sposoby rozumienia i jej najistotniejsze charakterystyki.
- Proces urbanizacji – definicja, płaszczyzny, fazy.
- Rewitalizacja i gentryfikacja w perspektywie socjologicznej.
- Charakterystyka procesu rozwoju lokalnego.
- Założenia rozwoju zrównoważonego i ich realizacja na poziomie lokalnym i regionalnym.
- Socjologiczne tradycje badań nad społecznościami lokalnymi i regionalnymi.
- Socjologiczne rozumienie regionu.
- Region pogranicza w perspektywie socjologicznej.
- Socjologiczne rozumienie społeczności lokalnej.
- Działania lokalne: aktorzy, zasoby, organizacja.
- Partycypacja obywatelska i społeczna na poziomie lokalnym.
- Kapitał społeczny a rozwój lokalny i regionalny.
- Tożsamość lokalna i regionalna.
- Miasto i przestrzeń w ujęciu Aleksandra Wallisa.
- Socjologiczne ujęcie metropolii i procesów metropolizacyjnych.
- Podstawowe założenia szkoły chicagowskiej.
- Teoria społecznego wytwarzania przestrzeni.
- Procesy percepcji i waloryzacji przestrzeni miasta.
- Miejskie problemy społeczne.

SOCJOLOGIA ORGANIZACJI i ZARZĄDZANIA:

- Zakład pracy w teoriach socjologicznych.
- Role i pozycje zawodowe pracowników.
- Kultura organizacyjna – wybrane ujęcia.
- Menedżer jako kategoria społeczno-zawodowa.
- Socjologiczne pojęcie biurokracji.
- Czynniki wpływające na stosunek pracowników do pracy.
- Rynek pracy i kryteria jego podziału.
- Bezrobocie i jego rodzaje.
- Pojęcie i funkcje zarządzania zasobami ludzkimi.
- Zawód w perspektywie socjologicznej.
- Marketing i public relations – charakterystyka narzędzi i działań.

- Kapitał ludzki a kapitał społeczny.
- Źródło innowacji a przedsiębiorczość – charakterystyka zjawiska.
- Zasady skutecznego przywództwa we współczesnych organizacjach.
- Komunikacja w organizacji – rodzaje sieci komunikowania się w przedsiębiorstwie.
- Style kierowania – charakterystyka wybranych koncepcji.
- Techniki rekrutacji i selekcji pracowników.
- Outplacement i narzędzia wykorzystywane w działaniach outplacementowych.
- Rola formalnej oceny pracownika w zarządzaniu zasobami ludzkimi oraz techniki formalnej oceny pracowniczej.
- Problemy społeczne w organizacji.

WIEDZA o WSPÓLCZESNYM SPOŁECZEŃSTWIE:

- Struktura społeczna współczesnego społeczeństwa polskiego i kierunki jej zmian.
- Rodzina jako grupa społeczna i jako instytucja. Przemiany współczesnej rodziny
- Religijność Polaków – charakterystyka i uwarunkowania zmian.
- Społeczeństwo obywatelskie – pojęcie, ujęcia, koncepcje.
- Kapitał społeczny i kompetencje obywatelskie współczesnych Polaków.
- Nowe technologie informacyjno-komunikacyjne i ich społeczne konsekwencje.
- Styl życia – pojęcie, rodzaje, uwarunkowania, style życia współczesnych Polaków.
- Procesy migracyjne – wyjaśnienia, uwarunkowania, współczesne tendencje.
- Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce.
- Kontrola społeczna – pojęcie, mechanizmy, formy. Współczesne teorii kontroli społecznej
- Zachowania zbiorowe i ruchy społeczne – wyjaśnienia, formy, znaczenie.
- Stratyfikacja społeczna – tradycje badań, wymiary, kryteria.
- Instytucje. Podstawowe procesy instytucjonalizacji społeczeństwa nowoczesnego.
- Procesy dynamiki grupowej.
- Marginalizacja społeczna i wykluczenie społeczne.
- Problemy społeczne we współczesnym społeczeństwie
- Międzypokoleniowa transmisja wzorów kulturowych
- Koncepcja habitusu P. Bourdieu.

SOCJOLOGIA REKLAMY i KOMUNIKACJA SPOŁECZNA:

- Media jako środki i nośniki komunikowania.
- Techniki perswazyjne stosowane w reklamie i Public Relations.
- Rodzaje reklam.
- Rola reklamy w marketingu.
- Różnica między działaniami Public Relations a marketingiem, reklamą i propagandą.
- Człowiek w Internecie. Tożsamość jednostkowa i społeczna w świecie wirtualnym.
- Funkcje środków masowego przekazu.
- Podziały form komunikowania – kryteria podziału i rodzaje komunikowania.
- Normatywne teorie mediów.
- Podstawowe cechy komunikowania masowego.
- Metody badań przekazów masowych.
- Funkcje i dysfunkcje środków masowego komunikowania.
- Internet jako narzędzie globalnej komunikacji.
- Media a proces socjalizacji.
- Znaczenie mediów publicznych w systemie społecznym.
- Środki masowego przekazu a zmiana społeczna.
- Powstanie społeczeństwa informacyjnego.

- Wpływ technologii informacyjnych na stosunki społeczne.
- Komunikacja w kontekście symbolicznego interakcjonizmu.
- Komunikacja a struktura społeczna.

Zagadnienia egzaminacyjne do obrony prac magisterskich na kierunku SOCJOLOGIA

I. Zagadnienia kierunkowe:

- Historyczny kontekst powstania socjologii
- Potoczna wiedza o społeczeństwie, a socjologia
- Wewnętrzne zróżnicowanie socjologii
- Socjologia a inne dyscypliny naukowe.
- Możliwości praktycznego wykorzystania wiedzy socjologicznej
- Socjologiczne teorie interakcji społecznych
- Koncepcje więzi społecznej
- Socjologiczne teorie zmiany społecznej i rozwoju
- Socjologiczne ujęcia roli społecznej
- Klasyczne i współczesne koncepcje kontroli społecznej.
- Zbiorowości społeczne – definicje i typologie.
- Grupa społeczna
- Organizacja społeczna
- Proces socjalizacji
- Tożsamość w ujęciu socjologicznym.
- Instytucje społeczne – definicje i koncepcje.
- Procesy instytucjonalizacji we współczesnym społeczeństwie
- Struktura społeczna – pojęcie, koncepcje, modele, procesy strukturotwórcze.
- Zróżnicowanie i nierówności społeczne
- Stratyfikacje jako kategorie socjologicznego opisu społeczeństwa.
- Kapitał społeczny i zaufanie jako podstawowe kategorie społeczeństwa obywatelskiego.
- Zachowania zbiorowe i ruchy społeczne – definicje, rodzaje, teorie.
- Pozytywizm i socjologia w systemie Augusta Comte’a.
- System socjologii Herberta Spencera.
- Materializm historyczny Karola Marksa.
- Socjologizm Emila Durkheima.
- Psychologistyczna teoria społeczeństwa i działań ludzkich Vilfreda Pareta.
- Socjologia formalna Georga Simmla.
- Przełom antypozytywistyczny w naukach społecznych
- Teoria socjologiczna Maxa Webera.
- Pragmatyzm społeczny w socjologii amerykańskiej
- Symboliczny interakcjonizm Georga H. Meada.
- Socjologia humanistyczna Floriana Znanieckiego.
- Funkcjonalizm jako orientacja teoretyczno-metodologiczna. Funkcjonalizm „nowoczesny” w koncepcji Roberta K. Mertona.
- Konfliktowe wizje społeczeństwa Teorie wymiany społecznej
- Symboliczny interakcjonizm Herberta Blumera.
- Dramaturgiczna wizja świata według Ervinga Goffmana.
- Socjologia fenomenologiczna Alfreda Schütza i etnometodologia Harolda Garfinkla.
- Socjologiczne koncepcje Pierre’a Bourdieu.
- Poststrukturalizm i postmodernizm w teorii społecznej.

II. Metodologia nauk społecznych:

- Główne orientacje teoretyczno-metodologiczne w socjologii.
- Istota podejścia jakościowego w badaniach socjologicznych.
- Istota podejścia ilościowego w badaniach socjologicznych.
- Istota badań reprezentatywnych.
- Metody i techniki w socjologii
- Związki między teorią i badaniami w naukach społecznych.
- Kategorie „rozumienia” i „współczynnika humanistycznego” w socjologii.
- Rodzaje wywiadów stosowanych w badaniach jakościowych.
- Analiza dyskursu a analiza treści.
- Sposoby doboru próby badawczej.
- Metoda dokumentów osobistych i ich rodzaje w badaniach społecznych.
- Zasady formułowania i weryfikacji hipotez.
- Konceptualizacja, operacjonalizacja i kryteria jakości pomiaru.
- Indeksy, skale i typologie – zasady budowy i wykorzystania w badaniach empirycznych.
- Definicje zmiennych i wskaźników oraz ich wzajemne zależności.
- Pojęcie współzależności i korelacji statystycznej na przykładzie testów chi-kwadrat i r-Pearsona.
- Metodologia badań jakościowych – teoria ugruntowana.
- Założenia i konsekwencje paradygmatu interpretatywnego.
- Jakościowe analizy treści i analizy materiałów biograficznych.
- Socjologia wizualna – znaczenie, funkcje i metody

III. Procedury badań ewaluacyjnych:

- Badania ewaluacyjne – główne cele i obszary zastosowania.
- Podstawowe kryteria ewaluacji i ich znaczenie w badaniach: trafność, skuteczność, użyteczność, trwałość, efektywność.
- Rodzaje ewaluacji.
- Planowanie i projektowanie ewaluacji oraz etapy realizacji badania ewaluacyjnego.
- Raport z badań ewaluacyjnych i zasady poprawnej prezentacji wyników badań ewaluacyjnych.